

פסיקת בית המשפט העליון בעניין חלוקת תמורת מניות תנובה במושב בית חנניה

אוגוסט 2016
חוזר מקצועי מספר 70/16

ברצוננו לעדכנכם בפסיקת בית המשפט העליון¹ הקובעת, כי לאחר שחלף זמן רב ממועד אסיפה כללית של חברי אגודה, בה נתקבלה החלטה על חלוקה שוויונית של פדיון מניות תנובה בין חברי האגודה - לא ניתן להגיש ערעור על ההחלטה.

בית המשפט הדגיש, שכמו בפסק דין "ניר בנים"² הכרעה זו - בעניין אופן חלוקת תמורת מניות תנובה - נכונה לנסיבות המקרה הנדון, ואין להקיש ממנה לגבי הליכים שהתקיימו באגודות שיתופיות אחרות.

להלן עיקרי פסק הדין:

באסיפה הכללית של מושב בית חנניה הוחלט, כי כספים שמקורם בפדיון של יחידות ההשתתפות בתנובה, שהועברו למושב, יחולקו באופן שווה בין חבריו. כמה חודשים לאחר האסיפה, כינסה האגודה אסיפה כללית נוספת, שבה אושרה ההחלטה.

כארבע שנים לאחר ההחלטה הראשונה וכשלוש שנים לאחר חלוקת הכספים לחברים - בעקבות פסק דין ניר בנים (בו נקבע שיש לחלק את יחידות ההשתתפות שהוקצו למושב על בסיס מפתח יחסי, בהתאם לתרומה היחסית של החברים באגודה לשיווק התוצרת) - הגישו חלק מחברי המושב ערעור לבית המשפט המחוזי, וטענו שלא היה מקום לחלוקה שווה של תמורת המניות.

לטענת המושב, כתב התביעה הוגש בשיהוי וכספי התמורה חולקו זה מכבר בין חבריו

בהתבסס על פסק דין ניר בנים, קבע בית המשפט המחוזי שיחידות ההשתתפות שהוקצו הן נכס של הרפתנים ושל יתר המשווקים החקלאיים, ולפיכך, יש לחלק את יחידות ההשתתפות שהוקצו על בסיס המפתח היחסי בהתאם לתרומה היחסית של חברי המושב לשיווק התוצרת.

המושב ערער על החלטה זו לבית המשפט העליון, בטענה שהחלטת האסיפה הכללית הראשונה מחייבת את החברים, וקיים קושי רב ב"פתיחתה" של החלטה זו בשלב הנוכחי, לאחר שחלפו שנים מאז חלוקת הכספים לחברים. המושב הדגיש, בהקשר זה, כי לא זו בלבד שההחלטה התקבלה כארבע שנים לפני הגשת התביעה, אלא שהחברים התובעים אף השתתפו באסיפה שבה התקבלה ההחלטה ואף הצביעו בעדה. יתרה מכך, נטען כי החלטה זו אושררה בהצבעה נוספת של האסיפה הכללית. כמו כן, פסק הדין בעניין ניר בנים לא קבע באופן גורף כי החלטות, שהתקבלו באספות כלליות של אגודות שיתופיות, בכל הנוגע לחלוקה שווה של יחידות ההשתתפות בתנובה, בטלות מעיקרן.

¹ עא (עליון) 2483/14 צביקה שלומוביץ נ. בית חנניה מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ.

² בג"ץ 861/07 קמחי ואחרים נ. רשם האגודות השיתופיות וניר בנים מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ.

בית המשפט העליון, קיבל את ערעור המושב, מהסיבות הבאות:

- התביעה הוגשה כשלוש שנים לאחר חלוקת הכספים - בשלב זה אינטרס ההסתמכות של האגודה ושל חבריה, על אופן חלוקת הכספים כפי שנקבע, כבר היה מבוסס. כמו כן, החברים לא פנו במשך שנים אלו לבית המשפט.
- בפסק דין ניר בנים נקבע, כי יש לבחון כל מקרה שבו חולקו כספים לחברי האגודה על בסיס החלטות של האגודה, והתיישנות בהתאם לנסיבות הספציפיות שלו – לפיכך, אין להקיש ממנו למקרים אחרים.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לר"ח יהודית קריסטל, בטלפון 03-7180100,
yehudit@britcpa.co.il